

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
RELIGIE BAPTISTĂ**

**- București -
2020**

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, disciplina *Religie Baptistă*.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul la disciplina *Religie Baptistă* pot preda în învățământul preuniversitar disciplina *Religie Baptistă* și *Discipline Teologice de Specialitate*, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa de concurs este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

În realizarea Programei pentru *Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar* s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale Programei școlare în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Programa pentru Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Teologia biblică*, *Teologia sistematică*, *Istoria Bisericii*, precum și din domeniul *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ secundar superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția predării disciplinei *Religie Baptistă* precum și a *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de *didactică a disciplinei și a metodicii predării religiei*, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Baptistă*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactică și de metodică a predării religiei, într-o varietate de contexte educaționale;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile morale și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activitățile de învățare și conținuturi, precum și capacitatea de a construi și menține un climat educativ stimulat și eficient;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi; elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- valorificarea în demersul didactic a relațiilor inter-, intra- și multidisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de *retorică didactică*;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul

reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării *strategiilor didactice moderne*.

- comunicarea didactică empatică și eficientă, în contextul activităților specifice *disciplinei religie*.

C. Tematica pentru domeniile teologice:

1. *Teologia biblică*
2. *Teologia sistematică*
3. *Istoria Bisericii*

D. Tematica pentru didactica disciplinei și metodică predării Religiei

C. 1. Teologia biblică

1. Cartea Genesei. Creația biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel. Strămoșii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov, Iosif. Formarea poporului evreu în Egipt.
2. Legământul dintre Dumnezeu și poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii). Cortul întâlnirii : semnificație și elemente componente majore. Calea spre Dumnezeu – sistemul jertfelor mozaice. Umblarea cu Dumnezeu – închinăciunea și sărbătorile evreilor.
3. Poporul Israel în perioada monarhiei. Contextul apariției monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune și decădere). David – întemeietorul celei mai lungi dinastii (alegerea lui David, împărat la Hebron și Ierusalim, consolidarea statului național evreu, păcatul lui David și consecințe). Solomon și construcția Templului. Dezbinarea împărăției. Robia asiriană și babiloniană. Reîntoarcerea din robie: restaurarea cetății Ierusalim și restaurarea spirituală.
4. Evangheliile ca lucrări literare – prezentare generală. Problema sinoptică. Asemănări și deosebiri între evanghelia după Ioan și evangheliile sinoptice. Viața și lucrarea Domnului Isus în cele patru evanghelii.
5. Călătoriile misionare ale apostolului Pavel. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă. Problematika dezbătută la Conciliul de la Ierusalim.
6. Stiluri literare în Scriptură. Evangheliile și epistolele – probleme hermeneutice.

Bibliografie

1. Schultz, Samuel, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Ed. Logos, Cluj Napoca, 1998
2. Talpoș, Vasile, Dr., *Studiu Introductiv în Legea, Istoria și Poezia Vechiului Testament*, Ed. Didactică și Pedagogică, 1999
3. Tenney, Merrill, *Studiul Noului Testament*, Ed. Logos, Cluj Napoca, 1998
4. Fee, Gordon D., Stuart, Douglas, *Biblia ca literatură*, Ed. Logos, Cluj Napoca, 1998
5. Carson, D.A., Moo, Douglas J., *Introducere în Noul Testament*, Ed. Făclia, Oradea, 2008.

C. 2. Teologia sistematică

1. Revelația lui Dumnezeu. Necesitatea revelației. Revelația generală (în creație, în conștiință, în istorie). Revelația specială (în Scripturi, prin Isus Christos, în minuni, în profeție, în experiența personală).
2. Inspitația Scripturii. Doctrina biblică a inspirației. Ineranța și autoritatea Scripturii.
3. Doctrina despre Dumnezeu. Baza biblică a doctrinei Trinității. Natura și atributele lui Dumnezeu.
4. Doctrina despre om. Originea omului. Imago Dei. Baza biblică. Natura constitutivă a omului (trihotomism, dihotomism, monism).
5. Doctrina despre păcat. Definirea și consecințele păcatului.
6. Persoana lui Isus Christos. Umanitatea și divinitatea lui Isus Christos. Baza biblică (întrupare, afirmațiile lui Isus despre Sine, afirmațiile apostolilor despre Isus, dovezile învierii).

7. Lucrarea de ispășire a lui Isus Christos. Necesitatea lucrării de ispășire (natura lui Dumnezeu, starea omului, legea Vechiului Testament, misiunea lui Christos). Semnificația de bază a ispășirii (jertfa, împăcarea, substituirea, reconcilierea).
8. Doctrina despre Duhul Sfânt. Divinitatea și personalitatea Duhului Sfânt. Baza biblică. Darurile Duhului și roada Duhului.
9. Doctrina despre mântuire. Rolul pocăinței și al credinței în convertire. Relația dintre credință și fapte. Păstrarea sfinților în har.
10. Actele de cult ale Bisericii. Botezul nou-testamentar: Semnificație. Cina Domnului: Semnificație și participare.

Bibliografie

1. Thiessen, Henry, *Prelegeri de teologie sistematică*, SMR, 1986
2. Grudem, Wayne, *Teologie sistematică*, Ed. Universității "Emanuel" Oradea, 2004
3. Erickson, Milard J., *Teologie creștină*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2004

C. 3. Istoria Bisericii

1. Apariția și expansiunea creștinismului. Contextul politic, filozofic și religios al sec. I. Răspândirea evangheliei în Imperiul roman. Persecuțiile religioase din primele secole.
2. Conciliile Bisericești. Niceea (325), Constantinopol (381), Efes (431), Calcedon (451). Problemele mari dezbătute și evoluția crezului.
3. Schisma din 1054. Cauze și implicații. Încercări de unire a Bisericilor din Răsărit și Apus.
4. Reforma lui Luther. Cauze. Viața lui Luther până în 1517. Cele 95 de teze. Sola fide, sola grația, sola Scriptura.
5. Dezvoltarea mișcării baptiste în Anglia, Germania și America.
6. Dezvoltarea mișcării baptiste în România între 1856 și 1989.

Bibliografie

1. Cairns, Earl E., *Creștinismul de-a lungul secolelor*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1997
2. Bunaciu, Ioan, *Istoria răspândirii credinței baptiste*, Ed. Universității București, 1995
3. Bunaciu, Otniel I., *Istoria creștinismului*, Ed. Universității București, 1995
4. Rămureanu, Ioan, *Istoria Bisericească Universală*, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1992
5. Popovici, Alexa, *Istoria baptiștilor din România 1856-1989*, Ed. Făclia, Oradea, 2007.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de Religie Baptistă** cuprinse în **Catalogul manualelor școlare** valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.

D. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI ȘI METODICA PREDĂRII RELIGIEI

I. Religia ca disciplină de învățământ

1. Educația religioasă și finalitățile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în școală

II. Dimensiunea educativ-formativă a predării religiei în școală.

III. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Curriculumul național; definiție. Tipuri de curriculum: trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală. Documente curriculare: planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare.
2. Programa școlară pentru disciplina Religie: structura programei școlare, semnificația componentelor programei școlare. Corelarea componentelor programei școlare: competențe

generale – competențe specifice – conținuturi – activități de învățare. Modalități de utilizare a programei în proiectarea și realizarea activităților didactice și în valorificarea manualelor școlare. Posibilități de valorificare interdisciplinară a programei școlare de Religie.

3. Proiectarea curriculumului la decizia școlii (CDS); modalități de analiză a nevoilor de cunoaștere ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
4. Proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
5. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare. Lecția; tipuri de lecție.
6. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase, organizarea unor activități filantropice.

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic și principiul eclesiologic

V. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, metode de comunicare și asimilare a cunoștințelor/ metode de cunoaștere a realității religioase / metode fundamentate pe acțiune / metode moderne de predare – învățare / utilizarea metodelor centrate pe elev/tehnici de învățare prin cooperare.
2. Mijloace și materiale didactice utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.
3. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării, a platformelor educaționale și a softurilor în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

VI. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.
6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

VII. Consilierea și îndrumarea spirituală în cadrul educației religioase. Rolul modelelor în educație. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase.

Notă: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina religie valabile în anul școlar în care se susține examenul, disponibile pe site-ul <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>

Bibliografie

1. BOLOCAN, C.-M., *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Performantica, Iași, 2005;
2. CIOLAN, L., *Învățarea integrată-fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Polirom, Iași, 2008;

3. CUCOȘ, C., *Pedagogie*, Polirom, Iași, 2000;
4. CUCOȘ, C., *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999;
5. PANOSCHI, M., LIȚOIU, N., Pr. IORDĂCHESCU, N., *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001;
6. ȘEBU, S., OPRIȘ, M., OPRIȘ, D., *Metodica predării religiei*, Ed. a II-a, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017;
7. TIMIȘ, Vasile, *Evaluarea - factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2003
8. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
9. TIMIȘ, V., *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004;
10. CERGHIT, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
11. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
12. Programul național de dezvoltare a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice (DeCeE), CNCEIP, Editura Euro Standard, București, 2008;
13. Keneth, Gangel, *Educația creștină – istoria și filozofia ei*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994
14. Guy, Leavitt, *Predarea cu succes*, SMR, Oradea, 1985;
15. Ion și Mirela Albușescu, *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane*, Editura Polirom, 2000.